

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

735. Qualiter probetur pertinentia juris conferendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

debat presentantem non esse patronum, aut conferentem non esse collatorem; nam cum non constet de acquiescentia, imò de contrario ex illa provisione, non potest resultare contrarius usus. *Garc. num. 108. citans decis. Rotæ 301. p. 2. diversar.* Quartò, circa idem requisitum observandum, quòd effectuatío collationum, presentationum probetur per subsequentes collationes seu presentationes factas per vacationem ex persona illorum. *Garc. n. 105. citans Oldrad. conf. 229. n. 3. Lamb. p. 2. l. 2. q. 10. a. 7. n. 11. & aliquot Rotæ decis.* Etiam dum illi resignarunt. *Garc. n. 107.*

5. Circa secundum requisitum, nimirum de scientia & patientia illius, contra quem acquiritur possessio, observandum primò, vel potius inferendum, ad hoc, ut contra Episcopum acquiratur possessio conferendi vel presentandi, requiri ejus scientiam & patientiam; cum eo ipso, quòd est in possessione Episcopatus, sit in possessione juris liberè conferendi competentis ei tanquam Ordinario. *Garc. n. 123. & 124. quem vide.* Secundò ad effectum, ut possit dici quasi possessio liberæ collationis acquisita contra patronum, requiri, ut constet, collatorem seu eum, qui pretendit jus liberæ collationis, contulisse beneficium ut liberum, sciente & patiente patrono. De cætero namque per collationem factam de beneficio juris patronatus, absque illius (nimirum quòd liberè conferatur) mentione, non præjudicatur juri & possessioni patronorum; quia dum simpliciter absq; dicta mentione confertur beneficium patronatum, videtur collatio facta sub hac tacita conditione; si patrono placuerit. *Garc. num. 111. & 112. citans præter decis. Rotæ 10. de jure patronatus in antiq. Calder. conf. 15. de jure patronatus. Caputaq. decis. 134. p. 1. Decium &c.* Nisi fortè Ordinarius ignoraret beneficium illud esse juris patronatus; tunc enim censetur illud conferre, ut liberum. *Garc. num. 114.* Tertio, quòd si quis beneficium habitum ad presentationem patroni, dein in manibus Ordinarii clam patrono renunciasset, & accepta denuò ab eo collatione liberæ illud detineret, non ponit ordinarius in quasi possessione juris liberè conferendi, nisi id faciat cum scientia & patientia patroni. *Garc. num. 110. ex Nav. conf. 5. de jure patronatus. n. 5. & Decio conf. 126.* Atque ita ultima resignatio sine consensu patroni non facit statum libertatis; quia possessio presentandi non amittitur ex negligentia patroni non presentantis unà vice; sed requiritur, quòd non presentet, quia non credit ad se pertinere jus presentandi, vel quòd voluerit presentare, & non sit admissa presentatio. *Garc. n. 113. ex Chisanensis decis. 72. & Roch. v. competens. q. 20.* Quartò, quòd dicta scientia & patientia adhuc requiratur, etiam si is, qui est in possessione presentandi vel conferendi, nunquam adhuc presentasset aut contulisset. *Garc. n. 127.* Quòd si tamen ille, in cujus præjudicium dicta quasi possessio acquiritur, non est in possessione istorum jurium presentandi, conferendi &c. non est necessaria illius scientia & patientia in acquisitione quasi possessionis illorum. *Garc. num. 121. citans Innoc. & Abb. in c. in literis. de restit. spoliat. Roch. v. competens. num. 38. Lamb. & Rotam decis. 229. p. 1. diversar.* Quintò, quòd ad dictum effectum acquirenda possessionis sufficiat scientiam hanc præsumptam esse, eò quòd agatur solum de acquirenda possessione, non verò de amittendo jure presentandi, conferendi &c. de quo intelligendi *Moheda decis. 4. de probat. Lancell. de*

attent. p. 2. c. 4. in pres. n. 68. ubi, quòd dum agitur de amissione & privatione juris quasi, non sufficit scientia præsumpta per conjecturas & famam. ita *Garc. n. 134. & 135.* Utrum autem præsumatur scientia illius, de cujus præjudicio agitur, ad iudicem spectat arbitrari ex multiplicatione actuum, & qualitate ipsorum, aliisque circumstantiis. *Garc. n. 129. citans Innoc. & Abb. in c. cum Ecclesia Sutrina. n. 25. Roch. ubi ante. n. 37. &c.* quamvis tamen etiam ea scientia præsumatur ex publicitate actus. *Garc. num. 131. citans Mascard. de prob. conclus. 1293. nu. 15. & Rotam in Abulensi parochia. & præsertim respectu Episcopi præsumitur illa scientia; cum is quolibet anno per se, vel per alium teneatur visitare diocesim. Garc. n. 132. Sextò, quòd sufficiat scientia officialium. *Garc. n. 136. citans Tiraquel. de nobilitate. c. 14. num. 3. Covar. in reg. possessor. p. 2. n. 8. Bald. de præscript. p. 5. q. 3. n. 8. &c.**

Questio 733. An dicta possessio acquisita per unicum actum respectu unius beneficii suffragetur etiam respectu cæterorum beneficiorum?

Respondeo affirmativè; cum magis attendatur universalis causa actus, quam ipse actus. *Lott. l. 2. q. 45. num. 16. citans Felin. in c. auditis. de præscript. n. 19. & Rotam in Abulensi parochia 28. Junii 1593. apud Garc. p. 5. c. 5. n. 61. vide Lott. l. 20. q. 21. num. 77.*

Questio 734. Num valide conferre possit (idem est de presentare & eligere) proprietarius juris conferendi, qui non est in possessione, dum nemo alius est in possessione?

Respondeo affirmativè *Garc. loc. cit. n. 81. citans Abb. in c. Cumana. in c. cum Ecclesia Sutrina. in c. consultation. Roch. v. competens. q. 20. n. 47. Lamb. Cuch. &c. contra decis. Rot. in Salmantina capellania. 3. Junii 1595. quam citat num. 83. & ait clarè eam convinci. & num. 82. ubi ex Baldo in l. fin. c. de edicto D. Adriani non tollendo. num. 148. & Roch. v. ipse, vel is. q. 11. n. 24. Gregor. Lopez. &c. quòd hæres possit presentare, etiam ante possessionem hæreditatis acquisitam.*

Questio 735. Qualiter probetur pertinentia juris conferendi?

1. Respondeo primò: pertinentia collationis, seu collationem pertinere ad inferiorem Episcopo, ad quem ea aliàs de jure comuni non spectat, probari per famam & communem reputationem. *Lott. l. 2. q. 45. n. 41. Garc. loc. cit. n. 144. citans Rotam decis. 3. de prob. in novis. Mascard. de prob. conclus. 173. & 173. n. 12. Paris. de resign. l. 7. q. 23. n. 42. qui dicat, esse communiorum. Et satis est per litteras vel instrumenta docere, beneficium consuevisse per talem conferri, & ad talem solere pertinere collationem & institutionem. *Garc. ibid. citans Rotam decis. 7. de prob. in novis. & Mascard. cir. conclus. 313. nu. 23. & sic dicitur in una Tullensi parochialis. 22. Junii 1558. apud Garc. n. 147. collationis pertinentiam ad inferiorem probari per testes deponentes de publica voce & fama; cum agitur contra provisionem Legati factam auctoritate Apostolicâ; maximè, si is Legatus esset aliàs Ordinarius, & non contulit jure ordinario. Et licet testes fuerint repetiti, parte non citatâ. Quæ tamen in-**

telliguntur, quando super pertinentia collationis directè non agitur, & cum Ordinarius non est in causa, vel provisus ab eo, sed alius habens à Papa vel Legato, vel aliunde provisionem, ut etiam patet ex *cit. Rota decis.* Garc. n. 145. citans Gabriel. & Rotam; nam contra Ordinarium non sufficeret talis probatio, nisi cum fama esset conjuncta alia species probationis. Garc. n. 146. juxta *decis. Rota. in una Parmensi. parochialis. de anno 1520.* in qua agebatur inter provisum ab uno canonico, & provisum ab administratore Ecclesie seu Episcopatûs Parmensis. & Cassad. *decis. 1. de prob.* Licet etiam, cum agitur contra Ordinarium vel provisum ab eo, non probetur pertinentia juris conferendi ad inferiorem sine quasi possessione; sed tunc solum, si cum fama concurrat longissima possessio conferendi, & conferatur de jure conferendi antiquo. Garc. num. 151. De cætero nihilominus sufficere videret dicta fama & communis reputatio, etiam sine possessione, nisi ex adverso constaret de statu & possessione contraria. Garc. n. 152.

2. Probatur etiam jus conferendi ex statuto, seu concessione Episcopi confirmato auctoritate apostolica, etiam si non constet de quasi possessione & usu statuti, cujus observantia præsumitur ex ipsius publicatione. Garc. num. 153. & 154. Ut verò, dum alius est in possessione juris conferendi, doceatur de mala fide illius, vel etiam illa super inducatur ex manifestatione veritatis, antequam actus consumantur, v. g. præsentatio per institutionem, ac ita maneat elisa possessio, & absorpta per proprietatem, debe: de proprietate constare notoriè, id est, vel per confessionem, vel per rem judicatam. Lott. l. 1. q. 34. n. 28. citans Seraph. *decis. 555. n. 8.* vel per publicum instrumentum (nam & hoc quoque dicitur evidens probatio, & facere rem notoriam, juxta *c. cum dilecti. de donat.* ubi Abb. & Barth. in l. 1. de novi operis nunciar. Decium *conf. 423. n. 9. & c.* & non secus ac judicatum habet vim definitionis causæ, juxta Bald. *conf. 333. num. 1. volum. 1.* Lott. nu. 29. & 30. citans Rotam in *Lucana jurispat. 23. Januarii 1612.* & in *Papiensi jurispat. 8. Maji 1613. & c.* quod tamen intelligendum, ait Lott. num. 31. modò non solum instrumentum sit in authentica forma, verùm etiam si contra illud nihil (saltem coloratè) relevans opponatur; citat pro hoc Socin. *sen. conf. 266. n. 4.* Bursat. *conf. 305. n. 3.*

Questio 736. An, & qualiter collatori præservetur jus conferendi, dum beneficium spectans ad ejus collationem applicatur erectioni, seu in dotationem alterius beneficii?

1. Respondeo: in actu erectionis seu applicationis hujusmodi, quemadmodum præservatur patrono jus patronatus, ut Abb. in *c. suggestum. de jure patronatus. n. 3.* Roch. de *jurepat. v. honorificum. n. 8.* ita collatori præservatur jus conferendi pristinum, non solum in proprietate; sed etiam in possessione. Lott. l. 2. q. 21. n. 96. & seq. citans Rot. *decis. 17. n. 5. p. 2. divers.* & maxime, in *Calliensis juris conferendi. 14. Maji 1621.* ratio est non præjudicandi, quam non subvertit mutatio tituli, veluti facta per modum subrogationis; uti id probat Lott. n. 98. exemplo militis habentis castrum, quod custodire tenebantur quidam rustici, qui si castrum illud per bellum totaliter destructum reedificet, quamvis non eodem loco, sed ibi propè, censetur tamen illud reedificasse cum retentione ejusdem

juris circa custodiam sibi exhibendam per eosdem rusticos.

2. Potrò procedit responsio, etiam si Episcopus adhibuisset consensum collatoris, & is eum præstitisset. Lott. n. 99. cum enim hic consensus sit necessarius in unione seu applicatione talis beneficii pro dote alterius, actus ille adhibitionis & dationis consensûs referendus est ad hujusmodi causam necessariam, non ad quamcunque aliam voluntariam, inde capienda non est conjectura, ut voluerit Episcopus per hujusmodi actum requisitionis consensûs remitti à collatore, aut etiam is per præstationem illius consensûs remittere jus conferendi, sed potius illud promoverè, prout sibi magis erat utile. Lott. à num. 100.

PARAGRAPHVS VII.

De collatoribus, ad quos jure devoluto spectat collatio, sive de devolutione beneficiorum.

Questio 737. Quid sit devolutio?

Respondeo: est juris conferendi in alium transfertus, seu translatio ob culpam & negligentiam primi collatoris in providendo. Castrop. *rr. 13. de benef. d. 2. p. 34. nu. 1.* Tond. in *qq. benef. p. 2. c. 3. §. 4. n. 1.* Ballæ. *tom. 2. v. beneficium. §. 4. n. 10.* Lott. l. 2. q. 24. n. 5. unde patet per devolutionem conferendi potestatem pro illa vice revera removeri ac uno, nimirum à collatore ordinario negligente (quais revera pro illa vice privatus existit) & conferri alteri, nempe Superiori. Castrop. *loc. cit. n. 4.* citans Gl. in *c. 2. de concess. præb. & Azor. p. 2. l. 6. c. 27. q. 16.*

Questio 738. Cur inducitur devolutio?

Respondeo: ob utilitatem publicam, nimirum ne Ecclesia diu maneret in suspensio; cum enim huic in finem collatoribus omnibus præfixum sit tempus, intra quod de beneficiis providere debeant, ipsique in executione hujus decreti negligentes forent, Pontifex volens huic malo occurrere, statuit, ut elapso dicto termino potestas conferendi devolvatur ad Superiorem, qui negligentiam inferioris suppleret. *cap. 2. de concess. præb. c. licet. de suppl. negl. præb.* Castrop. *loc. cit.* Lott. l. 2. q. 24. n. 2. ac proinde licet aliàs regulariter cuilibet à jure concessum, moram purgare. *cap. potuit. de locato. & l. si quis post tres. ff. si quis cautionibus.* hæc tamen mora purgatio, in præsentem impeditur per ipsam legem, privantem eo ipso negligentem collatorem potestate conferendi. Castrop. *cit. n. 4.* citans Azor. *ubi ante. q. 16.* Barb. de *potest. Episc. p. 3. alleg. 73. num. 169.*

Questio 739. Ob quid contingat devolutio?

Respondeo primò: ob negligentiam seu omissionem provisionis intra tempus concessum ad providendum. *cit. c. 2. de concess. præb.* ubi Auctores. Garc. p. 10. c. 3. n. 1. Coraf. de *benef. p. 1. c. 7. n. 8.* Secundò ob provisum scienter indignum, seu inhabilem; cum idem sit (quia & gravius delictum) inhabilem promoverè, & neminem providere,